

Sorbus aucuparia FK VÄSTERÅKER E - rönn FK VÄSTERÅKER E

Välkänt medelstort, vindtåligt och starkväxande buskträd omtyckt av fåglar

KORT VÄXTBESKRIVNING

- Växtnamn: Sorbus aucuparia FK VÄSTERÅKER E - rönn FK VÄSTERÅKER E
Härdighet: Zon 1-6
Växtsätt: Litet-medelstort träd med slank, senare brett rundad krona. En/flerstammig.
Höjd 10-15 m.
Blomning: Vita blommor juni
Frukt: Orangeröda rönnbär
Blad: Orangeröd höstfärg
Växtplats: Sol-halvskugga, anspråkslös men gärna väl-dränerad jord
Användning: Som mindre alléträd, grupplanteringar, solitär, naturplanteringar.
Vacker som flerstammig.
Övrigt: Frisk och härdig, vindtålig. Etableringsbeskränning.
E-merit: Härdig. Välväxande. Frisk. Svensk frökälla.
Ursprung: Utvald av Tomas Lagerström, Projekt Svenska Frökällor, SLU, Ultuna (solitärer på åkerholmar utanför Uppsala).

UTFÖRLIG VÄXTBESKRIVNING

Bakgrund/ursprung

Rönnen förekommer över hela norra och centrala Europa, från brittiska öarna till Mindre Asien och Sibirien och är ett av våra vanligaste inhemska träd. E-materialet härstammar från hagmarks-solitärer i södra Uppland.

Beskrivning

I gynnsamma sammanhang utvecklas rönnen upp till 10 m höga relativt smalkroniga träd, som med åldern antar en brett rundad överhängande krona. Flerstammighet är oftast orsakad av viltbete eller mänskliga åtgärder. De styvt uppräta, gråbrun-violetta, relativt grova skotten har strödda knoppar. Sidoskotten har spetsiga grenvinklar.

Knopparna är svartviolettera, överdragna av tätt, grått filthår. Bladen är 12-20 cm långa, sammansatta av 9-15 småblad. Dessa är lansettlika, upp till 6 cm långa, tillspetsade, skarpt sågade. Under gynnsamma höstar får bladen färg-sprakande höstfärger i rött och gult, men mattas vissa år av rostangrepp.

Blomställningarna är upp till 15 cm breda, vitgula med obehaglig lukt. Den enskilda blomman är 1 cm i diameter. Fruktarna, orange-röda till färgen, sitter samlade i stora fruktställningar. Bären är 0.6-0,9 cm i diameter, mognar i senare delen av augusti till början av september. Smaken är mycket syrlig. Frukten är omtyckt av trastfåglar och sidensvansar och sitter därför sällan kvar längre än till slutet av oktober.

Växtplats

Rönnen är mycket anspråkslös beträffande markkrav, men trivs bäst på väl-dränerade marker och föredrar öppna till halvöppna lägen. Arten är mycket härdig. Härdig i zon 1-6.

Användning

Rönn används såväl i naturplanteringar som i parker och trädgårdar. Arten är vindtålig och relativt lite viltbetad och därför lämplig i vindskydd, andra skyddsplanteringar och bryn. Rönnen är också bra som mindre alléträd, till grupplantering men även planterad solitärt.

I plantskolan förekommer arten i följande planttyper: häck, busk, solitärbusk, ungräd, alléträd och flerstamigt träd. Etableringsbeskrivning.

Förökning

Arten förökas lätt med frö, som efter kallstratifiering 3-4 månader sås på våren så tidigt som möjligt.

Växtbeskrivning/källa

Tomas Lagerström, SLU, Ultuna

Publicerad i Gröna Fakta B11/1992, Växter för framtiden I. Movium/SLU.

Litteratur:

Bean, W. J., Trees & Shrubs in the British isles. Vol 1-4, eight edition 1976-1980 + Supplement 1988.

Bärtels, A., Gehölzvermehrung 1982.

Krussman, G., Handbuch der Laubgehölze Band 1-3, 2. Auflage.